

เอกสารการสอน

วิชาการออกแบบภาพประกอบ

ความหมายของหนังสือภาพประกอบ

หนังสือภาพประกอบ คือหนังสือที่มีการนำภาพประกอบมาใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการตกแต่งอธิบายและเป็นเอกสารอ้างอิง ความสำคัญของภาพประกอบคือสามารถแสดงสิ่งที่ผู้เขียนไม่สามารถ

อธิบายออกมาเป็นภาษาเขียนได้ โดยใช้ภาพประกอบงานพิมพ์ ซึ่งภาพประกอบงานพิมพ์หมายถึง

เนื้อหาส่วนที่เป็นภาพซึ่งปรากฏในเอกสาร สิ่งพิมพ์ต่างๆ นอกเหนือจากเนื้อหาข้อความที่เป็นตัวอักษร ภาพเหล่านี้อาจเป็นภาพวาด หรือภาพถ่ายก็ได้ และยังนับรวมถึงภาพกราฟิกต่าง ๆ เช่น

เส้น สี แถบกราฟิกหรือ ภาพลายเส้นเรขาคณิตอื่นๆ ที่ใช้ในการตกแต่งงานพิมพ์อีกด้วย มีความสำคัญ

เพราะสามารถให้รายละเอียด และความเหมือนจริงเกินคำบรรยาย ให้ความสวยงามและความประทับใจ (ความหมายของภาพประกอบเรื่อง คืออะไร?. 2553 : ออนไลน์. แหล่งที่มา :

<http://www.yuttapong.com>)

ความสำคัญ of ภาพประกอบงานพิมพ์

ส ความสำคัญของภาพประกอบงานพิมพ์มีดังนี้

1. ใช้สร้างความเข้าใจ บางครั้งการอธิบายถึงสิ่งหนึ่งสิ่งใด ตัวอักษรมีข้อจำกัดที่จะบ่งบอกถึง

สิ่งที่อธิบาย นั้นว่าเป็นอย่างไร ในบางกรณีแม้ว่าผู้บรรยายจะมีความสามารถในการใช้ถ้อยค ามากสัก

เพียงใด ก็ไม่อาจท าให้เกิดความเข้าใจได้โดยง่าย เช่น การจะอธิบายความแตกต่างระหว่างม้ากับลา

ให้กับคนที่ไม่เคยเห็นสัตว์ทั้งสองชนิดนี้คงเป็นเรื่องที่ล ำบากมาก

42

2. ใช้เสริมความเข้าใจ ในกรณีที่ข้อความสามารถสร้างความเข้าใจได้ระดับหนึ่งแล้วแต่ยังไม่

ชัดเจน จึ่จ ำเป็นต้องใช้ภาพประกอบเพื่อเสริมความเข้าใจให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น การอธิบายพุทธ

ลักษณะ ของพระพุทธรูปสมัยต่างๆ ถ้ามีภาพประกอบเพื่อเสริมความเข้าใจในรายละเอียดเพิ่มเติมก็

จะท ำให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น

3. ใช้เป็นหลักฐานเพื่อบ่งบอกบุคคล การน ำเสนอภาพเพื่อบ่งบอกถึงตัวบุคคล ไม่อาจใช้

ข้อความอธิบายให้เห็นได้ว่า บุคคลผู้นั้นมีหน้าตาเป็นอย่างไร แต่ถ้าพิมพ์ภาพลงแล้วบอกชื่อ ผู้ที่เห็นก็

จะรู้จักและจดจ ำได้ทันที

4. ใช้ตกแต่งหน้าสิ่งพิมพ์ภาพประกอบช่วยให้งานพิมพ์สวยงามน่าอ่านมากยิ่งขึ้น เทคโนโลยี

การถ่าย ภาพ ตกแต่งภาพและการพิมพ์ในปัจจุบัน เอื้ออ ำนวยให้การท างานกับภาพประกอบสะดวก

ยิ่งขึ้น การถ่ายภาพท ำได้ง่ายขึ้น ลดขั้นตอนการตกแต่งภาพลง ใช้เวลาน้อยลง การจ ำลอง ภาพอย่าง

การถ่ายภาพหรือการกราดภาพ ก็ทำได้คุณภาพดีและสะดวกรวดเร็ว อีกทั้งเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ ยังช่วยให้ตกแต่งดัดแปลงภาพทำได้หลายรูปแบบ

ประเภทของหนังสือภาพประกอบ

1. หนังสือภาพรวบรวมบทกวีสำหรับเด็ก (Mother Goose Rhymes) คือ หนังสือภาพ

รวบรวมบทกวีสำหรับเด็กมีทั้งบทร้องเล่น เพลงกล่อมเด็ก ซึ่งในบางครั้งอาจไม่มีความหมายจริงจัง

แต่มีค าคล่องจอง มีสัมผัส ให้เด็กๆ ร้องเล่นตามได้ มีการใช้ภาพสวยๆ มาประกอบเนื้อหา เพื่อให้เด็ก

รู้สึกสนุกสนานและชื่นชอบ

2. หนังสือขนาดเล็กที่เหมาะสมกับมือเด็กเล็กๆ (Baby Books) / (First Books) / (Toys

Books) เพราะเป็นหนังสือสำหรับเด็กเล็กมากๆ คือ 0-2 ขวบ โดยจะเน้นภาพประกอบสีสันสดใส ไม่

เน้นเนื้อเรื่อง บางเล่มอาจจะมีรูปแบบหรือกลไกพิเศษให้เด็กดึง หยิบ ดัด ได้เหมือนของเล่น มักจะท ำ

จากวัสดุที่ทนทาน เช่น หนังสือผ้า หนังสือโฟม เนื่องจากเด็กในวัยนี้ยังกะนะ ้าหนักมือไม่เป็นและชอบ

เอาของเข้าปาก

3. หนังสือภาพที่ใช้ภาพสื่อสารอย่างเดียว (Wordless Picture Books) จะไม่มีค ำบรรยาย

หรือมีค ำบรรยายน้อยมาก เนื่องจากภาพในหนังสือสามารถเล่าได้อย่างชัดเจนด้วยตัวเอง จนไม่

จ ำเป็นต้องใช้ค ำบรรยายไคๆ ถือว่าเป็นหนังสือที่เหมาะกับคนทุกวัย ตั้งแต่เด็กเล็กมากจนถึงผู้ใหญ่

เป็นหนังสือที่ไม่มีอุปสรรคทางด้านภาษาแก่ผู้อ่านแม้แต่่น้อย

4. หนังสือภาพประเภทสอนตัวอักษร (Alphabet Books) เพิ่มการเรียนรู้ด้านภาษาโดยใช้

ภาพและค ำ ทั้งจตจ ำสัญลักษณ์หรือแบบของอักษรแต่ละตัว พร้อมความหมาย เมื่อเด็กเห็นทั้งหมด

43

พร้อมกันก็จะช่วยสร้างกระบวนการจตจ ำค ำแบบองค์รวมได้ดีขึ้น ท ำให้เด็กได้พัฒนาทักษะทางด้าน

ภาษาและศิลปะไปพร้อมกัน เพราะมีความสวยงามของภาพประกอบด้วย

5. หนังสือภาพที่มุ่งสอนทักษะทางคณิตศาสตร์อย่างง่ายให้กับเด็ก (Counting Books) เช่น

การนับเลข การบวก ลบ จ ำนวนต่างๆ เป็นต้น อาจมีหรือไม่มีเรื่องราวก็ได้ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับตัวเลข ผ่านภาพประกอบที่สวยงาม

6. หนังสือที่น ำเสนอความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ (Concept Books) เนื้อหาหนังสือทุก

รายละเอียดตั้งแต่ปกหน้าจรดปกหลัง รูปเล่มของหนังสือต้องเข้ากัน เช่น หนังสือเป็นรูปทรงมะม่วง เนื้อหาภายในทุกหน้าก็ต้องเกี่ยวกับมะม่วง เป็นต้น

7. หนังสือภาพที่มีเรื่องราวง่าย ๆ มีภาพประกอบช่วยเล่าเรื่อง (Easy to Read Books)

จ ำนวนค ำแต่ละหน้ามีไม่กี่ประโยคเพื่อให้เด็กในวัยที่เพิ่งหัดอ่าน สามารถอ่านแต่ละหน้าจบได้โดยไม่

รู้สึกว่ายาวหรือยากจนเกินไป บางครั้งอาจมีการแบ่งค ว่าเป็นพยางค์ๆ เพื่อให้อ่านง่าย เช่น “วัน นี้อากาศ ดี คุณ ช่าง จิง ไป เดิน เล่น”

8. หนังสือภาพสามมิติ (Pop-Up Books) คือ หนังสือภาพที่มีเทคนิคพิเศษ ทั้งใช้กลไก

กระดาษให้ภาพเป็น 3 มิติ ใช้การกดปุ่มให้เกิดเสียงเพลง มีแสง หรือมีวัสดุนุ่มๆ ให้เด็กดู มีอะไรที่น่าสนใจเกินกว่าระนาบแบนราบของกระดาษธรรมดา เพื่อให้เด็กๆ มีปฏิสัมพันธ์กับหนังสือ และสร้าง

ความน่าตื่นตาตื่นใจ ดังนั้นหนังสือประเภทนี้ภาพและเทคนิคจะเด่นมาก จึงเหมาะส หรับการนำเสนอเนื้อหาที่มีข้อมูลไม่ยาวนานัก

9. หนังสือภาพที่มีเรื่องราวซับซ้อน (Picture Story Books) ใช้ทั้งภาพและค ำเพื่อให้เกิดการ

ตีความได้หลายมิติ ส หรับเด็กอาจเข้าใจความหมายในระดับผิวเผิน แต่ผู้ใหญ่ที่อ่านหนังสืออาจสื่

ความหมายได้ลึกกว่า หนังสือภาพประเภทนี้มีเรื่องราวหลากหลาย ความยากง่ายของ ภาพและเนื้อหาไม่มีกรอบหรือขอบเขตจ ากัด

10. หนังสือภาพที่เน้นการให้ความรู้ ข้อมูล ข้อเท็จจริงอย่างถูกต้อง (Informational books)

โดยใช้ภาพประกอบนำเสนอเนื้อหาในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกับค ำบรรยาย เหมาะส หรับให้เด็กโตอ่าน

เองเพื่อเสริมประสบการณ์ เพราะเด็กจะได้รับความรู้อย่างถูกต้องและ ยังสามารถที่จะผลิตเพลินกับ

ภาพด้วย ถ้าเด็กเล็กก็ให้ดูภาพได้ โดยอาจจะมีผู้ใหญ่คอยที่จะอธิบายรูปและเนื้อหาให้ฟังควบคู่กับ

การดูภาพ (ท าคความรู้จักกับประเภทของหนังสือภาพกันเถอะ. 2561 : ออนไลน์. แหล่งที่มา :

<https://www.parentsone.com/type-of-picture-books>)